

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys —
Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry
Suojelusihteeri Hanna-Maija Kehvola
Annankatu 29 A 16
00100 Helsinki
suojelusihteeri@tringa.fi

Helsingin kaupungin kirjaamo
Kaupunkisuunnittelulautakunta
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Muistutus Helsingin itäisen saariston asemakaavaehdotuksesta

Lähtöjä: Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys — Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry (rek.nro 116.353, 3000 jäsentä toukokuussa 2017). Tringa ry:n tarkoituksena on edistää ja kehittää lintuharrastusta, lintujen- ja luonnonsuojelua sekä toimia alueensa lintuharrastajien ja tutkijoiden yhdyssiteenä. Yhdistyksen toiminta-alue on Helsinki ja sen ympäristö (entinen Uudenmaan maakunta sekä Sipoo entisellä Itä- Uudellamaalla).

Yhdistyksemme on tutustunut Helsingin itäisen saariston asemakaavan tarkistettuun ehdotukseen. Keskitymme muistutuksessamme erityisesti linnustoon ja muuhun luonnon monimuotoisuuteen liittyviin seikkoihin, jotka nostimme esille jo kaavan edellisen nähtävilläolon aikana.

Kaava-alue on saarineen, matalikkoineen ja vesialueineen yksi Helsingin arvokkaista linnustoalueista. Kaava-alueella sijaitsee useita pienempiä merkittäviä arvokohteita sekä mm. laaja maakunnallisesti tärkeä lintualue Kallahdenniemen vedet, jonka arvo perustuu lintujen ruokailuun käyttämiin matalikkoalueisiin (Ellermaa 2010).

Itäisen saariston asemakaavaa on kokonaisuudessaan muutettu luontoarvot paremmin huomioivaan suuntaan, sillä uutta rakennuskantaa on vähennetty edellisestä kaavan versiosta. Katsomme, että ratkaisu on kestävämpi ja vähentää mm. linnustoon kohdistuvia haittoja. Kaavassa on kuitenkin edelleen seikkoja, jotka vaativat tarkentamista.

Kuten toimimme esille edellisessä muistutuksessamme, tulisi Pitkärivi osoittaa kaavassa suojelualueeksi sen merkittävän linnustoarvon vuoksi. Vaikka linnusto on otettu jossain määrin paremmin huomioon merkitsemällä saari VR/s -merkinnällä ja osoittamalla saaren ympärille sl-merkintä, katsomme, että parempi ratkaisu olisi osoittaa alue SL-merkinnällä. Myös itäisen Villaluodon eteläluoto ympäröivine vesialueineen tulisi osoittaa suojelualueeksi. Nyt luoto on merkitty VR-varauksella, mikä sopii huonosti yhteen luodon linnustoarvojen turvaamisen kanssa. Lisäksi ehdotamme, että Hattusaari osoitetaan arvokkaan pesimälinnuston vuoksi kokonaan suojeluvarauksella. Sekä Pitkärivi että Hattusaari kuuluvat kaupungin omassa luontotietojärjestelmässä arvokkaimpaan I-luokkaan.

Huomautamme myös, että Helsinkiin on viime vuonna perustettu uusi kansainvälisesti merkittävä IBA-lintualue Espoon-Helsingin matalikot, joka on merkittävä uhanalaisen allin levähdysalue (BirdLife Suomi 2017). Kyseisen IBA-alueen rajaus ulottuu kaava-alueen sisäpuolelle kaavakartan lounaiskulmassa (IBA-alueen rajaus liitteenä). Katsomme, että IBA-alue tulee huomioida kaavaratkaisussa.

Maakunnallisesti tärkeä MAALI-lintualue Kallahdenniemen vedet on osoitettu kaavassa luo-kaavamerkinnällä. Ehdotamme, että merkinnälle liitetään kaavamääräys, jossa kielletään maakunnallisesti tärkeän lintualueen arvojen heikentäminen. Käytännössä tämä tarkoittaa erityisesti ruoppausta sekä uusien laitureiden ja

venepaikkojen rakentamista. Myös veneilyä tulisi ohjata siten, että MAALI-alueelle kohdistuu mahdollisimman vähän häiriötä. MAALI-alueella kulkee useita veneväyliä, joista sisimpänä aluetta sijaitseva olisi hyvä kokonaan poistaa.

Käytetyt luontoselvitykset ja tiedot ovat osin varsin vanhoja eivätkä ne kata kaikkia alueita tai luontoarvoja. Kun kysymyksessä on asemakaava, on selvää, että luontoarvot olisi pitänyt selvittää täsmällisemmin, jotta kaava noudattaisi maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämiä riittäviä tutkimuksia ja selvityksiä. Selvitysten puutteellisuuden vuoksi kaavan luontovaikutuksia on mahdotonta asianmukaisesti arvioida. Selostuksen mukaan olemassa olevia inventointeja on tarkennettu ja ajantasaistettu laajoilla maastokäynneillä yhdessä Helsingin ympäristökeskuksen ympäristötarkastajan kanssa. Tätä ei kuitenkaan avata tarkemmin, ja epäselväksi jää, mitä alueita maastossa on kartoitettu ja miten tämä on vaikuttanut kaavaratkaisuun.

Tietojemme mukaan esimerkiksi Villingin ja Itä-Villingin metsäalueet ovat huonosti tunnettuja mm. METSO-elinympäristöjen osalta. Saarilla on säilynyt hyvin luonnontilaista metsää, joiden arvot tulisi selvittää. Arvokkaiksi todetut metsäalueet on turvattava SL-kaavamerkinnällä. Suojelumerkintöjen käyttäminen on tarpeen tasapainottamaan saarien rakentamismahdollisuuksia.

Helsingissä 8.5.2017

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys —
Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry

Jukka Hintikka
Puheenjohtaja

Viitteet

BirdLife Suomi 2017. Uusia merellisiä IBA-alueita Suomeen. [verkkosivu:
<https://www.birdlife.fi/suojelu/alueet/iba/meri-ibat/>]

Ellermaa, M. 2010. Maakunnallisesti tärkeät lintualueet ja niiden tunnistaminen Uudellamaalla. Tringa 37. - 38.: 140 – 174.